

Gerust op rust...

Als het thuis niet meer lukt

Onafhankelijke
Ziekenfondsen

Redactie: Inge Isecke

Opmaak: Leen Verstraete

Foto's: Fotosearch

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, website of welk ander medium dan ook, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Om praktische redenen werd in de teksten voornamelijk het mannelijke genus gebruikt. Uiteraard kan hij, zijn of hem ook als zij of haar gelezen worden.

Verantwoordelijke uitgever:
Rik Selleslaghs
St.-Huibrechtsstraat 19, 1150 Brussel.

© Copyright OSD
Brussel, 12/2007

INHOUD

Voorwoord	5
Het rusthuis, wat is dat?	7
ROB en RVT	7
Andere voorzieningen voor ouderen	8
Het rusthuis bekostigen	9
Eigen middelen	9
Het OCMW komt tussen	9
Onderhoudsplicht	10
Het beheer van uw goederen overdragen	14
Beschikkingsrecht	14
U hebt geen vertegenwoordiger aangeduid	15
Zakgeld	15
Een rusthuis kiezen... een persoonlijke keuze	16
Persoonlijke voorkeur	16
WachtlIJst	17
Sowieso naar het rusthuis?	17
Een rusthuis kiezen... weten wat u aangerekend wordt	19
De dagprijs, de extra vergoedingen en de voorschotten	19
Uw rusthuisfactuur laten nakijken?	27
Een rusthuis kiezen... weten wat u overeenkomt	28
Reglement van orde	28
Schriftelijke overeenkomst	29
Over praktische zaken	31
Ziekenfonds	31
Zorgverzekering	31
Stempllicht	31
Belastingaangifte	32
Waar vindt u meer informatie?	33

GERUST OP RUST... ALS HET THUIS NIET MEER LUKT

Iedereen wordt ouder. De meest evidente dingen lukken u niet meer alleen. U hebt hulp nodig van familie en vrienden om uzelf te verzorgen en uw woning in orde te houden. Misschien staat u wel alleen in het leven en zijn de dagen daardoor erg lang. Professionele thuisverzorging kan een oplossing zijn, maar dat is niet altijd en voor iedereen voldoende.

U hebt meer en continue zorg nodig. Hoewel het idee om naar een rusthuis te gaan voor velen een grote emotionele stap is, kan het achteraf wel de juiste beslissing blijken.

Deze brochure overloopt enkele stappen die u in uw zoektocht naar een geschikt rusthuis zult moeten nemen. Waar kunt u terecht voor informatie? Welke opvangmogelijkheden bestaan er? Mag u uw huisdier meenemen? Mag u uw eigen huisarts behouden? Wat als u niet alles zelf kunt betalen? Waaraan kunnen u en uw familie zich verwachten?

Op zoek gaan naar een geschikt rusthuis lijkt een moeilijke taak en dat is het soms ook. Weet echter dat er een hele resem professionele mensen en instanties voor u klaarstaan om u daarbij te helpen. De **sociale dienst** van het ziekenfonds is daar één van.

HET RUSTHUIS, WAT IS DAT?

ROB en RVT

Als mensen het hebben over 'het rusthuis', dan bedoelen ze in vaktermen het **rustoord voor bejaarden (ROB)** en het **rust- en verzorgingstehuis voor bejaarden (RVT)**.

In een **ROB** kan elke oudere terecht. Dat is bij wijze van spreken, want in de meeste gevallen moet u uw beurt afwachten tot u bovenaan de wachtlijst komt te staan. Een opname in een **RVT** is mogelijk zodra u een hogere 'graad van zorgbehoefendheid' hebt. Om die graad vast te stellen, evalueert een professional hoeveel zorg u nodig hebt op basis van enkele criteria zoals wassen, kleden, verplaatsen, toiletbezoek, eten en continëntie. In vaktermen heet dat een onderzoek aan de hand van de 'Katz-schaal'. Als u zwaar zorgbehoevend bevonden wordt, dan kunt u opgenomen worden in een RVT. Vaak combineert een rusthuis een ROB met enkele RVT-bedden. Het ziekenfonds betaalt aan de instelling een hogere of lagere dagtegenoetkoming* (de zogenoemde 'zorgforfaits'), naargelang uw graad van zorgbehoefendheid.

In de praktijk maakt het verschil tussen ROB en RVT voor u niet veel uit. In beide gevallen krijgt u de beste verzorging, aangepast aan uw situatie.

Uw zelfredzaamheid wordt sowieso getest bij een opname.

* *Het ziekenfonds betaalt het dagforfait aan de instelling als u in orde bent met de verplichte ziekteverzekering.*

Andere voorzieningen voor ouderen

Naast het ROB en het RVT bestaan er nog andere vormen van niet- of semi-residentiële voorzieningen. Het gaat om **serviceflatgebouwen, woningcomplexen met dienstverlening, dagverzorgingscentra en centra voor kortverblijf**. Anders dan voor een verblijf in een ROB of een RVT, biedt het ziekenfonds (de verplichte ziekteverzekering) hier geen tegemoetkoming. Sommige ziekenfonds bieden wel een tegemoetkoming aan via de aanvullende verzekering (bv. voor een kortverblijf).

- Een **serviceflat** en een **woningcomplex met dienstverlening** zijn 'tussenwoonvormen'. Ze combineren 'alleen' wonen met verregerende verzorging en zijn voor sommige ouderen dé geknipte oplossing om hun zelfstandigheid en privacy te behouden en toch hulp op maat te ontvangen.

Wie kan baat hebben bij zo'n vorm van wonen?

- Als uw eigen woning moeilijk aan te passen is aan uw specifieke noden.
- Als u zich onveilig of eenzaam voelt en u behoefte hebt aan (bijkomend) toezicht.
- Als u een beroep wilt doen op thuiszorg wanneer u dat nodig vindt (bijvoorbeeld niet elke dag zoals in een all-in, globaal systeem van dienst- en hulpverlening).
- **Dagverzorging** is een vorm van hulp en verzorging waarbij u een paar keer per week, alleen overdag, naar het centrum gaat voor verzorging, verpleging en opvang. U kunt er 's middags lunchen. In het weekend, 's nachts en op de dagen dat u niet komt, woont u thuis. U mag wel geen intense medische verzorging nodig hebben. In een dagverzorgingscentrum kunt u zich op een creatieve manier ontspannen. Sommige centra organiseren zelf vervoer, dat bezoekers thuis ophaalt en weer naar huis brengt.
- Een **centrum voor kortverblijf** is verbonden aan een rusthuis. Het centrum neemt de zorg tijdelijk over van mantelzorgers, bijvoorbeeld omdat zij er zelf even tussenuit willen. U wordt zowel 's nachts als overdag verzorgd en verpleegd. Een centrum voor kortverblijf verzorgt ook de revalidatie.

HET RUSTHUIS BEKOSTIGEN

Het basisprincipe luidt: u betaalt uw verblijf met eigen middelen.

Maar: Als uw financiële situatie een volledige financiering niet toelaat, dan kan het OCMW het tekort bijpassen.

Een opname in het rusthuis kan u in principe nooit geweigerd worden omdat u te weinig financiële middelen hebt.

Eigen middelen

Aan een opname in het rusthuis zijn twee kosten verbonden: 'hotelkosten' en 'zorgkosten'. Uw eigen middelen dienen om de hotelkosten van een verblijf in het rusthuis te betalen. De zorgkosten worden in principe gedekt door de zogenoemde zorgforfaits die het ziekenfonds betaalt aan de rusthuizen. In de praktijk volstaan die zorgforfaits niet altijd en zal de bewoner ook de overblijvende zorgkosten voor zijn rekening moeten nemen.

Tot de eigen middelen behoren:

- pensioenen;
- invaliditeitsuitkering;
- huishuur;
- kasbons;
- obligaties;
- renten;
- vergoedingen van een arbeidsongeval;
- geld op spaar- en depositoboekjes;
- andere roerende inkomsten.

Het OCMW komt tussen

Hebt u niet genoeg eigen middelen om uw opname te financieren, dan kan het OCMW tussenbeide komen. Neem contact op met het OCMW van de plaats waar u ingeschreven was vóór u naar het rusthuis ging.

Het OCMW zal eerst onderzoeken of er inderdaad te weinig eigen middelen zijn. Daarnaast gaat het na of het bij de onderhoudsplichtigen kosten kan terugvorderen (zie verder: Onderhoudsplicht). Als alle berekeningen gemaakt zijn, dan betaalt het OCMW het deel van de factuur dat u zelf niet kunt betalen met uw eigen middelen.

Als u een onroerend goed bezit (een huis, een appartement, enz.), dan neemt het OCMW er doorgaans als waarborg een hypotheek op. Dat geeft het OCMW de zekerheid dat het zal worden terugbetaald. Het OCMW hoeft u geen toestemming te vragen voor zo'n hypothecaire inschrijving. Weet dat u in dit geval uw huis niet kunt verkopen, zonder dat u de ontvanger van het OCMW hiervan op de hoogte brengt. Het OCMW kan uw huis evenwel niet in bezit nemen. Een gedwongen verkoop of verhuur van uw huis is dan ook onmogelijk.

U wilt verhuren

U kunt wel zelf beslissen om uw huis te verhuren. Dan wordt het huurgeld gebruikt om de factuur te betalen.

U wilt verkopen

Als u beslist om uw huis te verkopen terwijl u in het rusthuis verblijft, dan maakt het OCMW aanspraak op zijn deel van de verkoopopbrengst. Als u uw huis verkocht hebt binnen 5 jaar vóór de aanvraag tot opname, dan kan het OCMW in sommige gevallen ook geld terugvorderen, als blijkt dat de onderhoudsplichtigen uit de verkoop van het huis voordeel hebben gehaald en het OCMW daardoor schade lijdt. Als u uw huis meer dan 5 jaar vóór uw opname verkocht hebt, dan kan het OCMW wettelijk gezien niets meer terugvorderen. Een enkele keer zal het OCMW toch terugvorderen, bijvoorbeeld omdat er duidelijke uiterlijke tekenen van rijkdom zijn.

TIP

Wilt u meer informatie over deze materie, dan kunt u terecht bij het lokale OCMW. U kunt ook een beroep doen op een advocaat.

Onderhoudsplicht

De wetgever verplicht familieleden tot onderlinge solidariteit op financieel gebied. Met andere woorden, familieleden worden geacht om elkaar financieel te ondersteunen. Die verplichte solidariteit noemt men de onderhoudsplicht. Een OCMW kan op basis daarvan gemaakte kosten terugvorderen bij familieleden.

Wie zijn dat, de onderhoudsplichtigen?

- echtgeno(o)t(e);
- kinderen en hun echtgenoten (schoonkinderen);
- kleinkinderen (uitzonderlijk).

Tussen broers en zussen en neven en nichten bestaat geen onderhoudsplicht. Ook schoonkinderen die gescheiden zijn van hun echtgenoot zijn niet onderhoudsplichtig.

De bijdrageschaal en het kindsdeel

In principe kan het OCMW alle kosten boven het deel dat de rusthuisbewoner zelf betaalt, terugvorderen van de onderhoudsplichtigen. In de praktijk hanteren de OCMW's een bijdrageschaal. In die schaal worden, per onderhoudsplichtige, het netto belastbare inkomen en de personen ten laste gekoppeld aan een maximale bijdrage. Die maximale bijdrage moet vermijden dat de onderhoudsplichtigen een te grote bijdrage moeten betalen.

Hieronder vindt u de tabel die de minister van Maatschappelijke Integratie aan de OCMW's heeft voorgelegd om de maximale bijdrage te bepalen. OCMW's zijn verplicht om deze schaal te gebruiken. Ze kunnen er bij een individuele beslissing wel van afwijken, op voorwaarde dat ze de bijzondere omstandigheden in de beslissing motiveren.

Netto belastbaar inkomen* in euro	% van het inkomen	Maximale maandelijkse bijdrage in functie van het aantal personen ten laste (in euro en geldig op 1 oktober 2006)										
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
19.162,61 - 21.845,37	15	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21.845,38 - 24.528,14	15	67	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24.528,15 - 27.210,91	20	112	67	34	-	-	-	-	-	-	-	-
27.210,92 - 29.893,68	20	156	112	67	34	-	-	-	-	-	-	-
29.893,69 - 32.576,45	25	212	156	112	67	34	-	-	-	-	-	-
32.576,46 - 35.259,22	25	268	212	156	112	67	34	-	-	-	-	-
35.259,23 - 37.941,99	30	335	268	212	156	112	67	34	-	-	-	-
37.942,00 - 40.624,76	30	402	335	268	212	156	112	67	34	-	-	-
40.624,77 - 43.307,53	35	481	402	335	268	212	156	112	67	34	-	-
43.307,54 - 45.990,30	35	559	481	402	335	268	212	156	112	67	34	-
45.990,31 - 48.673,07	40	648	559	481	402	335	268	212	156	112	67	34
48.673,08 - 51.355,84	40	738	648	559	481	402	335	268	212	156	112	67
51.355,85 en meer	50	850	738	648	559	481	402	335	268	212	156	112

Bron: www.mi-is.be. Vastgesteld overeenkomstig artikels 50 en 51 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie

* Het netto belastbare inkomen van een loontrekkende is het brutoloon verminderd met de bijdragen voor de sociale zekerheid (- 13,07 %) en de bijkomende sociale bijdragen, verminderd met de beroepskosten (forfaitair of reëel) vóór de belastingen

Een vereenvoudigd voorbeeld:

U wordt opgenomen in het rusthuis. U hebt drie kinderen.

Jan, uw zoon, heeft een netto belastbaar inkomen van 28.000 € en 1 kind ten laste. De maximumbijdrage is voor hem 112 € per maand.

Els, uw dochter, heeft een netto belastbaar inkomen van 43.000 € en 2 kinderen ten laste. De maximumbijdrage is voor haar 335 € per maand.

Geert, uw tweede zoon, heeft een netto belastbaar inkomen van 26.000 € en 3 kinderen ten laste. Volgens de schaal is Geert vrijgesteld van onderhoudsplicht.

De onderhoudsplichtigen betalen elk een **kindsdeel** van de openstaande factuur. Zijn er bijvoorbeeld drie kinderen, dan betalen zij elk een derde van wat er nog betaald moet worden (maar nooit meer dan de maximale bijdrage).

Bv. U wordt opgenomen en bovenop uw pensioen moet het OCMW nog 402,67 € opleggen.

Elk van uw drie kinderen betaalt een derde van dat openstaande bedrag. Het kindsdeel bedraagt dus 134,22 € (402,67 gedeeld door 3).

Jan betaalt de maximumbijdrage van 112 € per maand. Het OCMW past de rest bij (22,22 €).

Els betaalt de volledige 134,22 €, want dat bedrag valt onder de maximumbijdrage die voor haar bepaald was.

Geert betaalt niets. Het OCMW betaalt het kindsdeel van Geert.

In de praktijk bekijkt het OCMW veeleer het gezamenlijk belastbare inkomen, dus dat van het gezin (van man én vrouw) en niet enkel het netto belastbare inkomen van één persoon.

Als iemand voor twee personen onderhoudsgeld moet betalen, bv. voor vader én schoonvader, dan wordt de bijdrage niet verdubbeld. De maximale bijdrage blijft zoals die is. Het OCMW past in dat geval een verdeelsleutel toe.

Enkele uitzonderingen op de algemene regel van terugvordering

Uitzondering 1: Het OCMW beslist om niet terug te vorderen, omdat een onderhoudsplichtige een billijkheidsreden aanhaalt, die aanvaard wordt.

De redenen die iemand kan aanhalen om geen onderhoudsgeld te moeten betalen, staan niet in de wet. Het OCMW bekijkt ze geval per geval. Voorbeelden van zulke billijkheidsredenen zijn:

- zelf een hoge schuldenlast hebben;
- zelf hoge medische kosten hebben;
- een jarenlange verbreking van het contact tussen de onderhoudsplichtige en de oudere;
- een slechte relatie tussen de onderhoudsplichtige en de oudere.

Uitzondering 2: De onderhoudsplichtigen hebben een netto belastbaar inkomen dat zeer hoog ligt.

Een alleenstaande met meer dan 95.000 € per jaar en een gezin met meer dan 90.000 € per jaar betaalt sowieso de maximumbijdrage, ook al ligt het kinsdeel lager.

Uitzondering 3: De onderhoudsplichtigen hebben zelf te weinig inkomsten.

Het OCMW mag niet terugvorderen van onderhoudsplichtigen als hun netto belastbaar inkomen onder een bepaalde inkomensgrens ligt. Op 1 oktober 2006 was dat 19.162,60 €. Voor elke persoon ten laste mag daar 2.682,77 € bijgeteld worden.

Uitzondering 4: Iemand's inkomsten zijn sterk gewijzigd ten opzichte van het gebruikte aanslagbiljet.

Het OCMW baseert zich meestal op het aanslagbiljet van twee jaar geleden (in 2007 beslist, betekent kijken naar de inkomsten van 2005). Maar zijn de inkomsten sinds dan in belangrijke mate gewijzigd, dan houdt het OCMW daar rekening mee voor de berekening en voor de beslissing over hoeveel er teruggevorderd kan worden.

Onderhoudsplichtigen kunnen regelmatig gestorte onderhoudsgelden invullen op hun jaarlijkse belastingaangifte. Ze zijn voor 80% fiscaal aftrekbaar. Het OCMW levert een attest af dat als bewijs bij de aangifte gevoegd moet worden.

Het beheer van uw goederen overdragen

Ook als u genoeg eigen middelen hebt, kunt u de betaling van de rusthuisfactuur en het beheer van uw roerende goederen overlaten aan een gevolmachtigde vertegenwoordiger. Zo hoeft u er zich zelf niet om te bekommeren, en uw familie ook niet.

Mensen doen het vooral met het oog op later. Als u zwaar zorgbehoevend of dement wordt, dan zal u niet meer in staat zijn om uw eigen middelen te beheren. Op dat moment is het handig om te weten aan wie u graag het beheer van uw geld en goederen overgelaten had.

Al deze beslissingen (lastgeving, bewindsopdracht) moeten worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst. U kunt deze contracten op elk ogenblik beëindigen.

Sommige ouderen kiezen ervoor om het beheer van hun goederen en/of gelden over te dragen aan het rusthuis. Dat kan alleen als dit schriftelijk overeengekomen wordt en gebeurt onder toezicht van een commissie die wordt voorgezeten door een magistraat, een notaris of een bedrijfsrevisor. Deze commissie is tot geheimhouding verplicht. Een bewoner kan hiertoe natuurlijk niet verplicht worden. Het rusthuis mag hier uiteraard zelf geen (financieel) voordeel uit halen.

Beschikkingsrecht

Een gemachtigde vertegenwoordiger (lasthebber) mag de goederen niet verkopen. Wilt u dat hij dat wel kan, dan moet dat voor roerende goederen uitdrukkelijk in de lastgeving opgenomen worden. Het recht om goederen te verkopen wordt beschikkingsrecht genoemd.

Wilt u ook uw onroerende goederen overdragen (bv. huizen), dan moet het beschikkingsrecht in een notariële akte vastgelegd worden.

U hebt geen vertegenwoordiger aangeduid

Als u geen gevolmachtigde vertegenwoordiger hebt aangeduid en u niet meer in staat bent om uw eigen goederen te beheren, dan geldt op dat moment de 'wet over de bescherming van de goederen van personen die door hun lichaam- of geestestoestand volledig of gedeeltelijk onbekwaam zijn om hun goederen te beheren' (wet van 18 juli 1991, art 488bis van het burgerlijk wetboek).

In deze situatie laat de wet een procedure toe waarbij een voorlopige bewindvoerder aangeduid wordt. Iedereen kan een verzoekschrift indienen bij de vrederechter die bevoegd is voor de verblijfplaats van de te beschermen persoon. Bij het verzoekschrift moet een geneeskundige verklaring gevoegd worden, niet ouder dan 15 dagen, die de gezondheidstoestand bevestigt.

De vrederechter bepaalt o.a. welke bevoegdheden de bewindvoerder heeft. De bewindvoerder is bij voorkeur een familielid, maar het kan ook gaan om een notaris of een advocaat.

Zakgeld

Als u niet genoeg eigen middelen hebt, kunt u altijd rekenen op zakgeld. Het gaat om een bedrag van 900 € per jaar, dat geïndexeerd wordt samen met enkele andere uitkeringen zoals het leefloon. Op 1 oktober 2006 bedroeg dat zakgeld 955,08 € per jaar (ongeveer 80 € per maand). Dat zakgeld kunt u vrij gebruiken voor uw persoonlijke uitgaven (kledij, een cadeau, drankjes, enz.).

EEN RUSTHUIS KIEZEN... EEN PERSOONLIJKE KEUZE

Na een hospitalisatie moet er soms in allerijl een beslissing genomen worden. Tijd om in alle rust het terrein te verkennen is er dan niet bij. In dat geval kunt u natuurlijk wel rekenen op de ervaring van professionele hulpverleners, bv. de sociale dienst van het ziekenhuis.

Hebt u wél de tijd, dan loont het de moeite om u goed in te lichten. 'Ik kies toch gewoon voor het dichtstbij gelegen rusthuis', zegt u? Dat is altijd een optie, maar het is misschien niet de beste keuze voor u. Had u niet liever uw eigen TV gehouden? Verbleef u niet liever in een groenere omgeving? Misschien stelt u verregaande animatie wel op prijs? Voelt u zich wel op uw gemak in het moderne interieur?

Een rusthuis is in de eerste plaats een thuis, u moet er zich goed en geborgen voelen. Bekijk dus even op voorhand of het aan uw voorwaarden van 'een potentieel nieuwe thuis' voldoet. En dat is voor iedereen anders!

Wettelijk gezien is de keuze van een rusthuis vrij: u mag zelf kiezen in welk rusthuis u opgenomen wordt. In de praktijk is het wel zo dat inwoners van de stad of de gemeente voorrang krijgen op niet-inwoners.

Persoonlijke voorkeur

Een rusthuis kiezen is heel persoonsgebonden. Deze vragen kunnen u een eind op weg helpen:

- Woon ik liever in de stad of het platteland? Maak ik graag een ommetje in de tuin? Is er openbaar vervoer in de buurt?
- Ben ik erg gesteld op mijn privacy of kom ik net graag in contact met mensen?
- Ik kaart graag met mijn eigen vrienden. Mag ik hen uitnodigen? Is er een animatiebeleid in het rusthuis?
- Welke hulp verwacht ik van het personeel? Heb ik hulp nodig bij het aan- en uitkleden? Bij het naar het toilet gaan?
- Eet ik graag samen met de andere bewoners of liever op m'n eigen kamer?
- Is er een telefoon op de kamer en mag ik een TV meebrengen?
- Ik heb een huisdier. Mag dat mee? Mag het op bezoek komen?
- Mag ik een eigen koelkast plaatsen in mijn kamer en die vullen met zelf aangekochte drankjes?

TIPS

Schrijf alles op waarover u vragen hebt en aarzel niet om alles te bespreken tijdens uw bezoek!

Vraag om een rondleiding, zo ziet u niet enkel de ontvangstruimte. Misschien mag u zelfs eens deelnemen aan een activiteit? Als een bewoner dat wil, knoop dan een gesprek met hem of haar aan. Zo hoort u ook een mening van 'de andere kant'. Hoed u wel voor subjectieve informatie.

Vraag het telefoonnummer en de naam van een contactpersoon die u kunt bellen, als u achteraf nog vragen hebt.

Wachtlijst

Rusthuizen werken in de meeste gevallen met wachtlijsten, ook als u na een ziekenhuisopname moet worden opgenomen. De wachttijd kan schommelen van nul tot zes maanden en soms moet u zelfs een jaar wachten vooraleer u in het rusthuis terecht kunt.

In sommige rusthuizen telt louter de datum van aanvraag, in andere zijn ook uw leeftijd en zorgbehoefendheid bepalend voor de datum van uw opname.

Bespreek met het rusthuis hoe de wachtlijsten geregeld worden. Zijn er lange wachttijden? Schrijf u dan zeker tijdig in.

Sowieso naar het rusthuis?

Een rusthuis is een goede oplossing wanneer geen enkele vorm van thuisverzorging en -verpleging (bv. mantelzorg, thuiszorg en gezinshulp) voldoende is om een oudere veilig, gezond en gelukkig in de eigen omgeving te laten wonen.

Misschien is thuiszorg in uw geval nog perfect mogelijk. De sociale dienst van het ziekenfonds kan u helpen om uit te zoeken op welke manier en met welke hulpen dienstverlening u thuis kunt blijven: misschien moet er enkel een lift geplaatst worden of wilt u graag dat uw eten 's middags gebracht wordt?

Bespreek uw situatie. Aarzel niet om hulp te vragen.

EEN RUSTHUIS KIEZEN... WETEN WAT U AANGEREKEND WORDT

Sinds 1 juli 2007 is de rusthuisfactuur transparanter geworden. Daar was nood aan, want het was voor rusthuisbewoners vaak niet duidelijk welke diensten als supplement aangerekend werden.

De Vlaamse regering wilde rusthuisbewoners beschermen tegen onverwacht hoge facturen en legde vast wat er in de dagprijs moet, wat een rusthuis extra kan aanrekenen en wat het kan aanrekenen als voorschot aan derden.

Deze regelgeving is van toepassing op rusthuizen (ROB en RVT) en centra voor kortverblijf, niet op serviceflats, woningcomplexen of dagverzorgingscentra.

De dagprijs, de extra vergoedingen en de voorschotten

Wist u dat...

... de gemiddelde dagprijs van een Vlaams rusthuis (OCMW, privé of vzw) tijdens de eerste helft van 2007, 39,45 € bedroeg?

Een rusthuis was toen gemiddeld het duurst in de provincie Antwerpen.

Een rusthuis was toen gemiddeld het goedkoopst in de provincie West-Vlaanderen.

(Bron: VVSG)

Een rusthuisfactuur kan drie soorten items bevatten:

- **Dagprijs:** items die steeds in de dagprijs moeten worden opgenomen. Het gaat hier om dingen die deel uitmaken van de normale activiteiten van een rusthuis.
- **Extra vergoeding:** items die een rusthuis supplementair mag aanrekenen. Het rusthuis moet hiervoor altijd een bewijsstuk kunnen voorleggen. De items moeten worden aangerekend tegen marktprijzen.
- **Voorschotten te factureren als betaling aan derden:** het gaat hier onder meer om doktersrekeningen en begrafeniskosten die het rusthuis vooruit betaald heeft. Het rusthuis moet altijd een bewijsstuk kunnen voorleggen (bv. een factuur). Het kan er ook voor kiezen om geen voorschotten aan derden uit te betalen en de betaling van een factuur rechtstreeks aan de bewoner en zijn familie over te laten. Dan komen deze items niet op de factuur.

Dienst	Inbegrepen in de dagprijs (verplicht)	Mag als extra vergoeding aangerekend worden	Items die het rusthuis voorschiet en daarna aanreken aan de bewoner
WOONFUNCTIE			
Gebruik van de kamer	X		
Meubilair van de kamer aangepast aan de toestand van de bewoner, de basis-accommodatie en het meubilair overeenkomstig de erkenningsnormen	X		
Nachtstoel wanneer de toestand van de bewoner dit vereist	X		
Aangepast meubilair van de gemeenschappelijke plaatsen	X		
Gebruik en onderhoud van sanitaire installaties, zowel individuele als gemeenschappelijke installaties	X		
Gebruik van de gemeenschappelijke plaatsen, met inbegrip van de liften	X		
Onderhoud van het patrimonium van de voorziening, algemeen onderhoud en reinigen van de gemeenschappelijke plaatsen, materiaal en producten inbegrepen	X		
Herstellingen van de kamers en overige huisvestingslokalen die uit een gewoon woongebouw voortvloeien	X		
Onderhoud van de individuele kamer, en van het meubilair en het materiaal in deze kamer, inclusief het specifieke onderhoud uitgevoerd na het overlijden of het vertrek van de bewoner	X		
Onderhouds-, schoonmaak- en herstellingskosten t.g.v. normale slijtage (bv. behang, schilderwerk)	X		
Afvalverwijdering	X		
Verwarming van de kamer en gemeenschappelijke plaatsen, het onderhoud van deze installaties en elke wijziging van de verwarmingsapparatuur	X		

Dienst	Inbegrepen in de dagprijs (verplicht)	Mag als extra vergoeding aangerekend worden	Items die het rusthuis voorschiet en daarna aanreken aan de bewoner
Stromend koud en warm water en gebruik van elke sanitaire installatie	X		
Elektrische installaties, hun onderhoud en elke wijziging ervan en het gemeenschappelijke elektriciteitsverbruik	X		
Elektriciteitsverbruik (inclusief het gebruik van individuele toestellen die behoren tot het basiscomfort, zijnde TV, radio en koelkast); het verbruik van de verlichtings- en verwarmings-toestellen ingevolge het individuele gebruik ervan door de bewoner	X		
Installaties voor bescherming tegen brandgevaar en voor interne communicatie in functie van gemeenschappelijk gebruik	X		
Individuele en collectieve toegang tot de door de voorziening ter beschikking gestelde interne en externe communicatie voor radio, televisie, telefoon en internet: a) Aansluitingen, aansluitings-, herstellings- en onderhoudskosten b) Abonnementkosten en kosten individueel gebruik	X	X	
Het ter beschikking stellen in de gemeenschappelijke ruimten van televisie, radio of andere audiovisuele media	X		
Keukeninstallaties, het onderhoud ervan, de wijzigingen ervan ingevolge de toepasselijke wetgeving, en de toevoer van de grondstoffen en de opslag ervan	X		
Beschikbaarstelling, onderhoud en vervanging van beddengoed: matras aangepast aan zorgnood van bewoner, dekens, spreien, lakens, hoofdkussens, steeklakens	X		

Ik betaal geen extra vergoeding voor de aansluiting op teledistributie of het internet.

Dienst	Inbegrepen in de dagprijs (verplicht)	Mag als extra vergoeding aangerekend worden	Items die het rusthuis voorschiet en daarna aanrekent aan de bewoner
Bescherming van het beddengoed in geval van o.a. incontinentie, decubitus, besmettelijke ziekten,...	X		
Standaarduitrusting voor gordijnen en/of overgordijnen, behang en meubelstoffen	X		
Was en stomerij van niet-persoonlijk linnen	X		
Was en stomerij van persoonlijk linnen:	Ik betaal nooit extra voor het wassen van het linnen van het rusthuis.		
a) dienst georganiseerd door de voorziening met loontrekkend personeel waarvan de kost vanuit de overheid gesubsidieerd wordt, ten belope van het bedrag dat niet gedekt wordt door deze tegemoetkoming		X	
b) dienst georganiseerd door de voorziening met loontrekkend personeel waarvan de kost niet vervat zit in de dagprijs en/of niet vanuit de overheid gesubsidieerd wordt		X	
c) dienst georganiseerd door een externe dienstverlener of op zelfstandige basis			X
ZORGFUNCTIE			
Medische, verpleegkundige, verzorgende, paramedische en kinesitherapeutische activiteiten die voorzien zijn in de tegemoetkoming door de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, voor het bedrag dat niet gedekt wordt door deze tegemoetkoming	Als ik geen recht heb op het RVT-zorgforfait, dan betaal ik de prestaties van een kinesitherapeut wél.		
	X		
Honoraria van externe zorgverstrekkers die zijn opgenomen in de nomenclatuur van het Riziv voor zover ze niet begrepen zijn in de zorgforfaits die de voorziening voor de individuele bewoner ontvangt			X
Individuele bijdragen voor het ziekenfonds			X

Dienst	Inbegrepen in de dagprijs (verplicht)	Mag als extra vergoeding aangerekend worden	Items die het rusthuis voorschiet en daarna aanreken aan de bewoner
Kosten van medicatie (verminderd met de gekregen korting)			X
Bevoorrading, het beheer, het stockeren en de verdeling van geneesmiddelen, verzorgings- en incontinentiemateriaal	X		
Hospitalisatiekosten	Voor incontinentiemateriaal betaal ik nooit extra.		X
Incontinentiemateriaal	X		
Verzorgingsmateriaal dat niet gedekt is door de zorgforfaits			X
Kosten voor hulpmiddelen zoals hoorapparaat, bril, tandprothesen, rolstoel, krukken, looprek, enz. voor het gedeelte dat niet gedekt wordt door de ziekteverzekering of dat niet onder toepassingvalt van de overeenkomst tussen de voorziening en de verzekeringsinstelling			X
LEEFFUNCTIE			
De bereiding en verdeling van de maaltijden (inclusief de diëten) met inbegrip van de dranken, de tussendoortjes en de dranken waarvan de verdeling tussen de maaltijden systematisch gebeurt	X		
De maaltijdbedeling op de kamer omwille van de gezondheids-toestand van de bewoner	X	Enkel als ik nog goed te been ben betaal ik een supplement als ik mijn lunch naar mijn kamer laat brengen.	
De maaltijdbedeling op de kamer voor valide bejaarden		X	
Onbepaalde beschikbaarheid van drinkbaar water	X		
De dranken buiten de maaltijden die op individuele vraag van de bewoner verstrekt worden (uitgezonderd drinkbaar water)		X	

Dienst	Inbegrepen in de dagprijs (verplicht)	Mag als extra vergoeding aangerekend worden	Items die het rusthuis voorschiet en daarna aanrekent aan de bewoner
Supplementaire voedingsproducten die buiten de maaltijden verstrekt worden op individuele vraag van de bewoner		X	
Lichte en dadelijk opneembare voedingsstoffen (enterale voeding, voedingssupplementen, een speciale maaltijd ter vervanging van de normale maaltijd,...) ten belope van de meerkost ten opzichte van een gewone maaltijd			X
Volledige lichaamshygiëne	X		
Pedicure, manicure, esthetische verzorging en kapper: a) dienst georganiseerd door de voorziening met loontrekkend personeel waarvan de kost vanuit de overheid gesubsidieerd wordt, ten belope van het bedrag dat niet gedekt wordt door deze tegemoetkoming b) dienst georganiseerd door de voorziening met loontrekkend personeel waarvan de kost niet vervat zit in de dagprijs en/of niet vanuit de overheid gesubsidieerd wordt c) dienst georganiseerd door een externe dienstverlener of op zelfstandige basis		X X	 X
Basispakket van persoonlijke toiletartikelen (wc-papier, zeep, shampoo en tandpasta) standaard aangeboden door de voorziening	X		
Persoonlijke toiletartikelen die op uitdrukkelijke vraag van de bewoner door de voorziening worden aangekocht			X
Dagdagelijkse animatie-, recreatie- en therapeutische activiteiten die door de voorziening worden georganiseerd	X		

Dienst	Inbegrepen in de dagprijs (verplicht)	Mag als extra vergoeding aangerekend worden	Items die het rusthuis voorschiet en daarna aanreken aan de bewoner
Specifieke animatie-, recreatie- en therapeutische activiteiten die door de voorziening worden georganiseerd en die een aantoonbare meerkost vertegenwoordigen		X	
Herstellingskosten van persoonlijk linnen: a) dienst georganiseerd door de voorziening met loontrekkend personeel waarvan de kost vanuit de overheid gesubsidieerd wordt, ten belope van het bedrag dat niet gedekt wordt door deze tegemoetkoming b) dienst georganiseerd door de voorziening met loontrekkend personeel waarvan de kost niet vervat zit in de dagprijs en/of niet vanuit de overheid gesubsidieerd wordt c) dienst georganiseerd door een externe dienstverlener of op zelfstandige basis		X X	X
Vervoerskosten die verband houden met de gezondheid van de bewoner: a) dienst georganiseerd door de voorziening met loontrekkend personeel waarvan de kost vanuit de overheid gesubsidieerd wordt, ten belope van het bedrag dat niet gedekt wordt door deze tegemoetkoming b) dienst georganiseerd door de voorziening met loontrekkend personeel waarvan de kost niet vervat zit in de dagprijs en/of niet vanuit de overheid gesubsidieerd wordt c) dienst georganiseerd door een externe dienstverlener		X X	X
Alle persoonlijke aankopen op uitdrukkelijke vraag van de bejaarde, andere dan toiletartikelen			X
Alle mogelijke kosten die verband houden met het houden van een individueel huisdier		X	

Dienst	Inbegrepen in de dagprijs (verplicht)	Mag als extra vergoeding aangerekend worden	Items die het rusthuis voorschiet en daarna aanreken aan de bewoner
BELEIDSFUNCTIE			
Administratieve kosten, ongeacht de aard ervan, die gebonden zijn aan de huisvesting of de opvang van de bewoner of die de werking van de voorziening betreffen	X		
Verzekeringspolissen van allerlei aard: de verzekeringen burgerlijke aansprakelijkheid, de brandverzekering alsmede alle verzekeringen die de beheerder overeenkomstig de wetgeving heeft aangegaan, met uitzondering van elke persoonlijke verzekering van de bewoner	X		
Individuele en aanvullende verzekering burgerlijke aansprakelijkheid voor de bewoner			X
Belastingen eigen aan de uitbating van de voorziening	X		
Kosten van het gebruik van een mortuarium: a) dienst georganiseerd door de voorziening, met uitzondering van het ter beschikking stellen door de voorziening van een lokaal voor het opbaren van de overledene b) dienst georganiseerd door een externe dienstverlener		X	X
Begraveniskosten			X

Verzekeringskosten staan nooit extra op mijn factuur tenzij ik een persoonlijke verzekering ben aangegaan.

TIP

Als u niet zeker bent wat iets kost, vraag er dan gerust naar.
Een verwittigd man (én vrouw) is er twee waard.
Lees in ieder geval goed uw overeenkomst (zie verder p. 29).

Uw rusthuisfactuur laten nakijken?

Is uw factuur niet helemaal duidelijk of hebt u nog vragen? Aarzel dan niet om de bevoegde persoon van het rusthuis zelf aan te spreken. Sommige rusthuizen rekenen een maandelijks bedrag aan of een 'all-in' prijs en dan kan een juiste interpretatie van de prijzen al wat moeilijker zijn.

Blijft u twijfelen of de factuur correct is, dan kunt u bellen naar de **Rusthuis-Infofoon** op **078 15 25 25**.

U kunt ook terecht bij de sociale dienst van het ziekenfonds. De maatschappelijk werker zal samen met een jurist van het ziekenfonds uw rusthuisfactuur nakijken en eventueel in uw plaats contact opnemen met de facturatedienst van het rusthuis. Weet wel dat het effectieve verbruik van een rusthuisbewoner (medicatie, drank, andere diensten) moeilijk of niet te checken is.

EEN RUSTHUIS KIEZEN... WETEN WAT U OVEREENKOMT

Een rusthuis is verplicht om de bewoner een reglement van orde voor te leggen en een woonovereenkomst op te stellen. De twee documenten zijn een middel voor de uitbater van een woonvoorziening voor ouderen om duidelijk uit te leggen wat een bewoner mag verwachten op vlak van huisvesting en dienstverlening, tegen welke prijs en binnen welke visie of missie.

Reglement van orde

Het reglement van orde bepaalt de wederzijdse rechten en plichten van u als bewoner en van de voorziening. Meer bepaald vindt u er:

- de identificatiegegevens, de juridische aard en het erkenningsnummer van de voorziening;
- details over het opname- en ontslagbeleid;
- de regeling wanneer een bewoner tijdelijk afwezig is of overlijdt;
- hoe het dagelijkse leven en de verzorging worden georganiseerd (maaltijden, dagindeling, bezoekenregeling, organisatie van activiteiten);
- details over de inspraakregeling (bewonersraad, familieraad);
- ...

Behalve als u dringend opgenomen wordt, moet u het reglement van orde krijgen vóór de opname en vooraleer u de schriftelijke overeenkomst ondertekent.

Als het reglement van orde tijdens uw verblijf aangepast wordt, dan moet u daarvan op de hoogte gebracht worden. Elke wijziging aan het reglement moet u ondertekenen voor ontvangst. Als u akkoord gaat, dan gaat de verandering ten vroegste 30 dagen later in.

Schriftelijke overeenkomst

Goede afspraken maken goede vrienden. Dat geldt ook als u naar het rusthuis gaat. De overeenkomst is een contract tussen u als bewoner en de voorziening. Beide partijen sluiten de overeenkomst vóór de opname ingaat. De overeenkomst bevat onder meer:

- de exacte locatie van de woongelegenhed (bv. het kamernummer of de plaats in de meerpersoonskamer);
- het bedrag en de samenstelling van de dagprijs;

Diensten en leveringen waarvan u geen gebruik maakt, moeten worden terugbetaald aan marktconforme prijzen (in het bijzonder als u tijdelijk afwezig bent of bij een overlijden).

Bijvoorbeeld: U wordt opgenomen in het ziekenhuis. In dat geval moeten de maaltijden die u niet in het rusthuis genomen hebt, terugbetaald worden. In welke gevallen en hoe die terugbetaling gebeurt, moet in de overeenkomst staan.

- de diensten en leveringen waarvoor er een extra vergoeding kan worden aangerekend (zie p.20 voor een niet-exhaustieve lijst);

Een rusthuis kan, na goedkeuring van de FOD Financiën, ook andere items extra aanrekenen.

Al deze diensten en leveringen moeten wel uitdrukkelijk vermeld zijn in de overeenkomst. Het kan bijvoorbeeld gaan om naamtekenen van kledij, ter beschikking stellen van kranten en tijdschriften, enz.

- het bedrag van de waarborgsom en waarvoor die gebruikt kan worden;

De waarborgsom mag enkel gebruikt worden om situaties te vergoeden die in de overeenkomst staan.

Bijvoorbeeld: Het rusthuis mag de waarborgsom gebruiken om herhaaldelijk niet-betaalde facturen te vergoeden als dat zo in de overeenkomst staat.

De waarborgsom mag niet hoger zijn dan dertigmaal de dagprijs. Ze komt op een geblokkeerde rekening en de opbrengst gaat naar de bewoner.

- de wijze waarop de overeenkomst beëindigd kan worden en de opzeggings-termijn;

De opzegtermijn voor een bewoner is dertig dagen, voor de voorziening is dat zestig dagen (tenzij in de proefperiode, dan is er maar zeven dagen opzeg).

De opzegtermijn gaat in de dag nadat de andere partij de aanvraag onvankelijk heeft verklaard. Tijdens de opzegtermijn mag het rusthuis geen extra vergoedingen aanrekenen. Als u het rusthuis verlaat, dan mag het rusthuis wel de dagprijs blijven aanrekenen (zonder de niet-gebruikte leveringen en diensten) tot de dag binnen de opzegperiode waarop een nieuwe bewoner z'n intrek neemt.

- de identificatie van degene(n) (natuurlijke of rechtspersonen) die de factuur betalen en op welke wijze de betaling gebeurt;
- de wijze van factureren na een overlijden.

Het rusthuis kan gedurende de ontruimingstermijn de dagprijs blijven aanrekenen, tenzij een nieuwe bewoner z'n intrek doet. Niet-gebruikte leveringen en diensten mogen niet doorgerekend worden.

Als een bewoner overlijdt, dan laat het rusthuis eerst en vooral een arts komen. Die stelt het overlijden officieel vast en maakt een overlijdensattest op. De familie wordt op de hoogte gesteld. De familie kan vrij een uitvaartverzorger kiezen. Het hoeft dus niet diegene te zijn waarmee het rusthuis een overeenkomst heeft gesloten.

Nabestaanden moeten de kamer in principe binnen vijf dagen ontruimen, tenzij ze met het rusthuis een andere termijn overeenkomen.

Is de kamer niet binnen de afgesproken termijn ontruimd, dan kan het rusthuis de kamer zelf (laten) ontruimen en de persoonlijke bezittingen van de overledene bewaren. Het rusthuis kan daarvoor opslagkosten aanrekenen.

OVER PRAKTISCHE ZAKEN

Ziekenfonds

Als u naar het rusthuis gaat, meld dat dan altijd aan uw ziekenfonds. Afhankelijk van het feit of u beiden titularis was of iemand persoon ten laste van de andere, zal uw ziekenfondsdossier aangepast moeten worden.

Weet dat het ziekenfonds voor iedereen die naar een erkend rusthuis gaat, een dagtegenwoordiging aan het rusthuis betaalt. De rusthuisfactuur die u krijgt, is dus helemaal geen volledige weergave van de reële kostprijs van een rusthuisverblijf. U en/of uw familie en het OCMW betalen enkel het deel dat nog overblijft.

Zorgverzekering

De zorgkas betaalt maandelijks via overschrijving een forfaitair bedrag van 125 euro aan elke bewoner van een erkende residentiële voorziening (ROB, RVT, psychiatrisch verzorgingstehuis). De tegemoetkoming wordt betaald op de eerste dag van de vierde maand die volgt op de datum van de aanvraag. U moet wel in orde zijn met uw bijdragen voor de Vlaamse Zorgverzekering. Om de tegemoetkoming aan te vragen, bezorgt u uw zorgkas twee documenten: het ingevulde voorgedrukte aanvraagformulier en het verblijfsattest van de voorziening.

Meer informatie over de zorgverzekering en het aanvraagformulier vindt u op www.vlaamsezorgverzekering.be.

Stemplicht

Elke Belg ouder dan 18 jaar is verplicht om bij alle verkiezingen die in ons land georganiseerd worden (bv. gemeenteraad, federale overheid, Europees Parlement), persoonlijk zijn of haar stem uit te brengen.

Als u door een fysieke handicap niet in staat bent om alleen in het stembokje te gaan of uw stem uit te brengen, dan mag u iemand aanduiden die u begeleidt en bijstaat. U moet hiervoor geen medisch attest voorleggen.

U kunt iemand een volmacht geven om in uw plaats te gaan stemmen als een medisch attest bewijst dat u onbekwaam bent om te gaan stemmen. Het formulier dat u daarvoor moet invullen is gratis te verkrijgen bij het gemeentebestuur.

Enkel personen die gerechtelijk onbekwaam verklaard zijn, verliezen hun kiesrecht.

Belastingaangifte

Als u getrouwd bent of wettelijk samenwoont, dan vult u voor het jaar dat u naar het rusthuis gaat, nog een gezamenlijke aangifte in (voor zover de opname definitief is en niet tijdelijk). Het jaar daarna zult u elk afzonderlijk een aangifte moeten invullen.

U kunt vanuit de overheid rekenen op hulp om uw belastingaangifte in te vullen. Het rusthuisbestuur kan hier u meer over vertellen.

Het contactcenter van de FOD Financiën is elke werkdag bereikbaar van 8 tot 17 uur op **02 572 57 57** (gewoon tarief).

WAAR VINDT U MEER INFORMATIE?

www

Vlaams Agentschap
Zorg & Gezondheid

- Op www.zorg-en-gezondheid.be onder 'Zorgaanbod → Wat en waar → Residentiële ouderenzorg' kunt u per provincie op zoek gaan naar de contactgegevens van de verschillende erkende woonvormen in Vlaanderen en Brussel. Voor elke provincie vindt u er ook de contactgegevens van een sectorverantwoordelijke. Als u vragen hebt over een voorziening in een bepaalde regio/provincie, dan kunt u steeds contact opnemen.
- Erg gebruiksvriendelijk is de site www.derusthuizen.be. Hier kunt u de post-code intikken van de gemeente waar u een erkend rusthuis zoekt. De site geeft ook details over de soort voorzieningen, welke supplementen er gevraagd worden, de grootte van de kamers, enzovoort.

Bellen

De **Rusthuis-Infofoon** is in de eerste plaats een instrument voor informatie- en adviesverstrekking. U kunt er terecht voor vragen over uw rechten en plichten in het rusthuis. Ten slotte is het ook een klachtenlijn.

U kunt elke werkdag bellen van 9.00 tot 12.00 uur. In dringende gevallen kunt u na de middag een boodschap inspreken op het antwoordapparaat. De dienst neemt dan contact met u op.

De Rusthuis-Infofoon heeft ook een interessante website met het antwoord op veelgestelde vragen: www.zorg-en-gezondheid.be/rusthuisinfofoon.aspx. Het telefoonnummer van de Rusthuis-Infofoon is **078 15 25 25**. U kunt ook mailen naar rusthuisinfofoon@vlaanderen.be.

Het plaatselijke OCMW

Al te vaak wordt het OCMW gelijkgesteld met een instelling voor armen. Het OCMW biedt echter uitgebreide dienstverlening aan, waaronder de begeleiding naar het rusthuis. Het OCMW is soms zelf de uitbater van het lokale rusthuis. Het OCMW komt ten slotte tussen in de rusthuisfactuur als u die niet (volledig) zelf kunt betalen.

Hebt u vragen, dan kunt u steeds contact opnemen met de sociale dienst van uw ziekenfonds. Een maatschappelijk werker kan u, als dat nodig is, in contact brengen met de gepaste instanties.

Onafhankelijk vzw
Sociaal Dienstencentrum Vlaanderen
 Sint Huibrechtsstraat 19 • 1150 Brussel